

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
2.1 ขอบเขตและพื้นที่ซึ่งได้รับการขึ้นทะเบียนโบราณสถานอาคารสุนันทาลัย.....	32
2.2 อาคารสุนันทาลัย ที่แสดงให้เห็นรายละเอียดส่วนต่าง ๆ ที่สมบูรณ์.....	36
2.3 อาคารสุนันทาลัย ก่อนการบูรณะในปี พ.ศ. 2548.....	36
2.4 ภาพวาดลายเส้นของอาคารสุนันทาลัย.....	38
2.5 ภาพถ่ายมุมเงยส่วนมุขกลางของอาคารสุนันทาลัย.....	38
2.6 ภาพถ่ายที่สามารถมองเห็นอาคารสุนันทาลัยทั้ง 2 อาคาร.....	39
2.7 อาคารสุนันทาลัย ที่ทำการสร้างส่วนโดมใหม่เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์.....	40
2.8 แปลนพื้นที่ของอาคารสุนันทาลัย (รวมผนังและบันได).....	43
2.9 แปลนส่วนหลังคาและแนวมุขของอาคารสุนันทาลัย.....	43
2.10 ฐานรากอิฐก่อแบบขั้นบันได ตามได้แนวมุขของอาคาร.....	44
2.11 การปูแผ่นไม้ปีกกว้างรับน้ำหนัก ได้ฐานรากอิฐก่อ.....	44
2.12 การวางขอนไม้รูปสี่เหลี่ยมจัดวางแบบไม้หมอนรถไฟ.....	45
2.13 ขอนไม้แต่ละท่อนรองรับด้วยเสาเข็มหน้าตัดสี่เหลี่ยม จำนวน 4 ต้น.....	45
2.14 ภาพตัดแสดงภาพรวมการจัดวางฐานรากอิฐก่อบนปีกไม้ ขอนไม้และเสาเข็ม	46
2.15 การขุดดินได้ผนังอิฐก่อเดิมเพื่อเตรียมติดตั้งเสาเข็มในความลึกประมาณ 2.50 ม.	46
2.16 ภาพการเจาะผนังเพื่อถ่ายน้ำหนักลง Platform และเสาเข็มที่เสริมใหม่.....	47
2.17 การติดตั้งเสาเข็มโดยใช้แม่แรงไฮดรอลิกกดเสาเข็มลงดิน.....	47
2.18 การค้ำยันและจัดวางแม่แรงในสภาพเตรียมพร้อมยกอาคาร.....	48
2.19 การยกอาคารสุนันทาลัยด้วยแม่แรงแบบคันทวย.....	48
2.20 อาคารสุนันทาลัย ภายหลังยกพื้นให้สูงจากเดิม 1.25 เมตร.....	49
2.21 ทศนียภาพอาคารหลังบูรณะเสร็จสิ้น.....	49
2.22 บรรยากาศ อิม วาสเซอร์ดัม.....	51
2.23 การอนุรักษ์สภาพการก่ออิฐภายในอาคาร.....	53
2.24 ภาพตัด และผังบริเวณอาคาร อิม วาสเซอร์ดัม.....	53

2.25	มุมมองโดยรอบของอาคารที่สามารถมองบรรยากาศของเมืองได้แตกต่างกัน.....	54
2.26	ส่วนออกแบบเพิ่มเติมภายนอกอาคาร (ห้องสัมมนา/ จัดเลี้ยง).....	54
2.27	แปลนส่วนที่ทำการต่อเติมโบราณสถาน (อาคารห้องสัมมนา/ จัดเลี้ยง).....	55
2.28	ส่วนต่อเติมใหม่ บริเวณทางเข้าหลักของอาคาร.....	55
2.29	ภาพรวมส่วนต่อเติมใหม่ ของโรงแรมอินวาสเซอร์ดัม.....	56
2.30	ทัศนียภาพของอาคารโรงแรมเซเบิล เพียร์ วัน.....	58
2.31	สภาพของโรงแรมเซเบิล เพียร์ วัน ในอดีตเมื่อครั้งยังใช้เป็นโกดังสินค้า.....	59
2.32	บริเวณส่วนทางเดินริมน้ำของโรงแรมเซเบิล เพียร์ วัน.....	59
2.34	แผนที่ตั้งของ โรงแรมเซเบิล เพียร์ วัน.....	60
2.35	บ้านสาทร ก่อนการพัฒนาโครงการสาทรสแควร์ในปี 2549.....	62
2.36	ทะเบียนโบราณสถาน อาคารสถานสถานทูตรัสเซีย (เก่า) และพื้นที่โดยรอบ.....	63
2.37	บ้านสาทร ขณะกำลังพัฒนาโครงการสาทร สแควร์.....	63
2.38	ทัศนียภาพโครงการสาทร สแควร์ เมื่อโครงการเสร็จสิ้น.....	64
2.39	โรงแรมโซฟิเทล เซ็นทาราแกรนด์ ริสอร์ท แอนด์ สปา หัวหิน.....	65
2.40	หมู่อาคารในพระราชวังสนามจันทร์อุทยานวัน ที่เป็นสถาปัตยกรรมแบบอังกฤษ.....	66
2.41	ส่วนต่อเติมใหม่เป็นหลังคากระฉก ที่มีความกลมกลืนกับอาคารดั้งเดิม.....	66
2.42	ส่วนต่อเติมใหม่เป็นหลังคากระฉก ที่มีความกลมกลืนกับอาคารดั้งเดิม 2.....	67
2.43	ภาพถ่ายมุมสูงของอาคารโรงแรมโซฟิเทล เซ็นทารา หัวหิน.....	67
2.44	ภาพถ่ายมุมสูงแสดงผังรวมของอาคารโรงแรมโซฟิเทล เซ็นทารา หัวหิน.....	68
4.1	ตำแหน่งอาคารประวัติศาสตร์โดยรอบพื้นที่ศึกษาในปัจจุบัน.....	83
4.2	อาคารประวัติศาสตร์โดยรอบพื้นที่ศึกษาในปัจจุบัน.....	84
4.3	บ้านเลขที่ 1 รูปแบบสถาปัตยกรรมโคโลเนียล.....	85
4.4	อาคารสถานทูตโปรตุเกส.....	85
4.5	ห้างโอ พี เพลส (O P Place).....	86
4.6	ทัศนียภาพอันงดงามของกลุ่มอาคารศาลากลางในอดีต.....	89
4.7	อาคารศาลากลางเมื่อมองจากเรือบนแม่น้ำเจ้าพระยาขณะเรือแล่นผ่าน.....	90
4.8	อาคารสถานทูตฝรั่งเศสเมื่อมองจากเรือบนแม่น้ำเจ้าพระยาขณะเรือแล่นผ่าน.....	90
4.9	ตำแหน่งที่สามารถมองเห็นอาคารศาลากลาง และสถานทูตฝรั่งเศสได้.....	91
4.10	เส้นทางสัญจรทางบก และทางน้ำของพื้นที่ศึกษา.....	93

4.11	พื้นที่ศึกษาและพื้นที่โดยรอบ.....	95
4.12	ขอบเขตของที่ดินของโครงการหลังรวมพื้นที่ระหว่างสุลลสถานและ สถานทูตฝรั่งเศส.....	99
4.13	พื้นที่ขึ้นทะเบียนโบราณสถาน ภายในพื้นที่ศึกษาฝั่งสุลลสถาน.....	100
4.14	พื้นที่โบราณสถานในพื้นที่สุลลสถาน แบ่งตามหมายเลขโฉนดที่ดิน.....	100
4.15	ผังรวมพื้นที่โครงการที่ทำการศึกษาวิจัย (ไม่มีการรื้อถอนอาคาร).....	101
4.16	ผังรวมพื้นที่โครงการที่ทำการศึกษาวิจัย (เหลือไว้เพียงอาคารที่จะอนุรักษ์).....	101
4.17	แผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภททำกฎกระทรวง ให้ใช้บังคับผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2549.....	103
4.18	ผังสีกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินของพื้นที่สุลลสถาน.....	103
4.19	ระยะร่น และความสูงอาคาร จากริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา.....	105
4.20	ระยะห่างจากอาคารโบราณสถาน และความสูงของอาคารใหม่.....	106
4.21	ที่ดินสุลลสถาน แบ่งตามหมายเลขโฉนด.....	108
4.22	การกำหนดชื่อและหมายเลขของอาคารประวัติศาสตร์ในพื้นที่ศึกษา.....	110
5.1	ความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ของแนวทางการอนุรักษ์อาคารเก่าในพื้นที่.....	138
5.2	โรงแรมอินวาสเซอร์ดัม.....	140
5.3	ตัวอย่างบรรยากาศบริเวณชั้น 2 อาคารประธานหลังปรับการใช้งาน (ห้องสมุดเนลสัน เฮย์ส, Neilson Hays).....	148
5.4	ด้านหลังอาคารปีกขวา ของกลุ่มอาคารสุลลสถาน.....	149
5.5	การเพิ่มเติมส่วนของทางหนีไฟ ภายนอกอาคารเก่าในต่างประเทศ.....	150
5.6	ประตูทางเข้าเดิม บริเวณด้านหลังอาคารประธาน.....	151
5.7	ผังของโรงอาคารเดิม ก่อนทำการต่อเติมส่วนใหม่.....	152
5.8	ผังของโรงอาคารเดิม หลังทำการต่อเติมส่วนใหม่.....	152
5.9	ผังทางเชื่อมในปัจจุบัน.....	153
5.10	สภาพของทางเชื่อมอาคารในปัจจุบัน.....	153
5.11	ผังของทางเชื่อมที่ทำการต่อเติมทดแทนของเก่า.....	154
5.12	การใช้งานในส่วนต่อเติมใหม่ได้พื้นดิน บริเวณกลุ่มอาคารสุลลสถาน.....	156

5.13 ตัวอย่างการต่อเติมส่วนใหม่ เนื้อพื้นที่ว่างของกลุ่มอาคารศาลากลาง 1 (Ciaxa forum, Spain).....	157
5.14 ตัวอย่างการต่อเติมส่วนใหม่ เนื้อพื้นที่ว่างของกลุ่มอาคารศาลากลาง 2 (Ciaxa forum, Spain).....	157
5.15 ตัวอย่างพื้นที่ส่วนจัดนิทรรศการชั่วคราว ในส่วนต่อเติมใหม่ใต้ดิน 1 (Ciaxa forum, Spain).....	158
5.16 ตัวอย่างพื้นที่ส่วนจัดนิทรรศการชั่วคราว ในส่วนต่อเติมใหม่ใต้ดิน 2 (Ciaxa forum, Spain).....	158
5.17 ตัวอย่างการติดตั้งลิฟท์ภายนอกอาคาร บริเวณเนื้อส่วนต่อเติมใต้ดิน (Ciaxa forum, Spain).....	159
5.18 ตัวอย่างการติดตั้งลิฟต์ให้กลมกลืนกับสภาพภายในของอาคารเก่า (สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์: วังลดารวัลย์).....	162
5.19 ผังเดิมชั้นที่ 1 ของอาคารประธานของกลุ่มอาคารศาลากลาง.....	162
5.20 ผังชั้นที่ 1 ของอาคารประธานและส่วนต่อเติม ภายหลังการปรับปรุงใหม่.....	163
5.21 ผังเดิมชั้นที่ 2 ของอาคารประธานของกลุ่มอาคารศาลากลาง.....	164
5.22 ผังชั้นที่ 2 ของอาคารประธานและส่วนต่อเติม ภายหลังการปรับปรุงใหม่.....	164
5.23 ผังเดิมชั้นที่ 3 ของอาคารประธานของกลุ่มอาคารศาลากลาง.....	165
5.24 ผังชั้นที่ 3 ของอาคารประธานและส่วนต่อเติม ภายหลังการปรับปรุงใหม่.....	166
5.25 ผังเดิมชั้นที่ 4 ของอาคารประธานของกลุ่มอาคารศาลากลาง.....	166
5.26 ผังชั้นที่ 4 ของอาคารประธานและส่วนต่อเติม ภายหลังการปรับปรุงใหม่.....	167
5.27 ตัวอย่างของบรรยากาศภายในพื้นที่โถงต้อนรับของโรงแรม โรงแรมราฟเฟิล (Raffles Hotel, Singapore).....	171
5.28 ผังเดิมชั้นที่ 1 ของอาคารปีกขวา ของกลุ่มอาคารศาลากลาง.....	172
5.29 ผังชั้นที่ 1 ของอาคารปีกขวา ของกลุ่มอาคารศาลากลาง ภายหลังการปรับปรุงใหม่	172
5.30 ผังเดิมชั้นที่ 2 ของอาคารปีกขวา ของกลุ่มอาคารศาลากลาง.....	173
5.31 ผังชั้นที่ 2 ของอาคารปีกขวา ของกลุ่มอาคารศาลากลาง ภายหลังการปรับปรุงใหม่	173

5.32	ผังเดิมชั้นที่ 1 ของอาคารปีกซ้าย ของกลุ่มอาคารศาลากลาง.....	175
5.33	ผังชั้นที่ 1 ของอาคารปีกซ้าย ของกลุ่มอาคารศาลากลางภายหลังการปรับปรุงใหม่	175
5.34	บันไดคอนกรีตที่มีการต่อเติมจนบดบังทัศนียภาพของอาคาร.....	176
5.35	ผังเดิมชั้นที่ 2 ของอาคารปีกซ้าย ของกลุ่มอาคารศาลากลาง.....	177
5.36	ผังชั้นที่ 2 ของอาคารปีกซ้าย ของกลุ่มอาคารศาลากลางภายหลังการปรับปรุงใหม่	177
5.37	ทัศนียภาพอาคารสุนันทาลัย หลังการยกระดับพื้นของอาคาร.....	179
5.38	ทัศนียภาพอาคารเก่าในต่างประเทศที่มีการยกพื้นสูงมาแต่เดิม (จวนผู้สำเร็จราชการสิงคโปร์).....	180
5.39	ตัวอย่างทัศนียภาพอาคารศาลากลางภายหลังยกพื้นให้สูงขึ้น (ระดับ 2 เมตร)	180
5.40	ตัวอย่างทัศนียภาพอาคารสถานทูตฝรั่งเศสภายหลังยกพื้นให้สูงขึ้น (ระดับ 2 เมตร)	181
5.41	ภาพตัวอย่างทางเชื่อมใต้ดินภายในโครงการระหว่างอาคารเก่าทั้ง 2 กลุ่ม (Louvre museum).....	181
5.42	ตำแหน่งที่ตั้งของส่วนสนับสนุนอาคารใหม่ และพื้นที่โดยรอบ.....	183
5.43	ผังชั้นใต้ดินของส่วนสนับสนุนอาคารใหม่ ในพื้นที่อาคารตำรวจน้ำเดิม.....	184
5.44	ผังชั้นที่ 1 ของส่วนสนับสนุนอาคารใหม่ ในพื้นที่อาคารตำรวจน้ำเดิม.....	184
5.45	ผังชั้นที่ 2 ของส่วนสนับสนุนอาคารใหม่ ในพื้นที่อาคารตำรวจน้ำเดิม.....	185
5.46	ผังชั้นที่ 3 และ 4 ของส่วนสนับสนุนอาคารใหม่ ในพื้นที่อาคารตำรวจน้ำเดิม.....	185
5.47	บรรยากาศตัวอย่างของห้องพัก ในอาคารส่วนสนับสนุนการใช้งานใหม่ (โรงแรม Sheraton Dongguan).....	189
5.48	แนวคิด การกำหนดระยะร่นจากโบราณสถาน และความสูงอาคารใหม่.....	191
5.49	ผังโดยรอบส่วนสนับสนุนอาคารใหม่ และแนวระยะร่น ในพื้นที่สถานทูตฝรั่งเศส...	192
5.50	ระยะร่นและความสูงของอาคารใหม่ ในพื้นที่สถานทูตฝรั่งเศส.....	192
5.51	ผังชั้นที่ 1 และ ชั้นลอย ของส่วนสนับสนุนอาคารใหม่ ในพื้นที่สถานทูตฝรั่งเศส	193
5.52	ผังชั้นที่ 4 และ 5 ของส่วนสนับสนุนอาคารใหม่ ในพื้นที่สถานทูตฝรั่งเศส.....	193
5.53	ผังชั้นที่ 6 และ 7 ของส่วนสนับสนุนอาคารใหม่ ในพื้นที่สถานทูตฝรั่งเศส.....	194
5.54	ผังชั้นที่ 8 และ 9 ของส่วนสนับสนุนอาคารใหม่ ในพื้นที่สถานทูตฝรั่งเศส.....	194
5.55	ผังชั้นที่ใต้ดินของส่วนสนับสนุนอาคารใหม่ ในพื้นที่สถานทูตฝรั่งเศส.....	195

5.56	ตัวอย่างบรรยากาศเบื้องต้นรับของส่วนสนับสนุนอาคารใหม่ในพื้นที่สถานทูตฝรั่งเศส (โรงแรมอันนะ, Ana hotel, Sapporo, Japan).....	200
5.57	ตัวอย่างบรรยากาศพื้นที่ Court ของส่วนสนับสนุนอาคารใหม่ ในพื้นที่สถานทูตฝรั่งเศส (โรงแรมโอเรียนเต็ล).....	201
5.58	ตัวอย่างบรรยากาศ การออกแบบ และใช้ประโยชน์พื้นที่บริเวณริมน้ำของโครงการ (Sebel pier one Hotel).....	203
5.59	บรรยากาศจำลอง พื้นที่ว่างริมน้ำของโครงการ.....	203
5.60	ทัศนียภาพแบบมุมมอง แสดงตำแหน่งที่ตั้ง และรูปแบบของอาคารเก่า และใหม่ ของโครงการ.....	204
5.61	ทัศนียภาพแบบมุมมอง แสดงพื้นที่ส่วนกิจกรรมสนับสนุนการใช้งานกลางแจ้ง ของโรงแรม ในด้านที่ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา.....	205
5.62	ทัศนียภาพแบบมุมมอง แสดงพื้นที่ส่วนกิจกรรมสนับสนุนการใช้งาน กลางแจ้งของโรงแรม ในด้านที่ติดถนนสาธารณะ (ซอยเจริญกรุง 36).....	206
5.63	มุมมองใหม่ของโครงการ เมื่อมองจากทางเข้าซอยเจริญกรุง 36.....	207
5.64	กรอบอาคารส่วนสนับสนุนการใช้งานใหม่ (อาคาร 9 ชั้น).....	208
5.65	รูปด้านของโครงการ (ด้านหน้าและด้านหลัง).....	208
5.66	รูปด้านของโครงการ (ด้านซ้ายและด้านขวา).....	209
5.67	บรรยากาศด้านหน้าของโครงการหลังดำเนินการปรับปรุงสภาพ.....	209
6.1	การสรุปกรอบความคิด ของขั้นตอนการออกแบบในพื้นที่โบราณสถาน.....	215
ก.1	ทัศนียภาพอันงดงามของสุลลสถานริมแม่น้ำเจ้าพระยาในอดีต.....	232
ก.2	การประดับประดาแถบผ้า และธงชาติอาคารสุลลสถาน เพื่อต้อนรับการเสด็จกลับของรัชกาลที่ 5.....	233
ก.3	ส่วนต่อเติมด้านหลังของอาคารสุลลสถาน ออกแบบโดยนายกราซี (ไม่ได้ก่อสร้างจริง).....	233
ก.4	อาคารปีกซ้ายของกลุ่มอาคารสุลลสถานเมื่อคราวถูกใช้เป็นที่ทำการ ไปรษณีย์โทรเลข.....	234
ก.5	พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 ในคราวเสด็จ ทรงตรวจงานที่สุลลสถาน.....	234

ก.6	ภาพการรับประทานอาหารอิสลามที่ไปร่วมรบสงครามเกาหลีด้านหน้าของ อาคารศาลกษัตริย์.....	235
ข.1	ภาพเขียน อันเดรีย ปัลลาดิโอ (Andrea Palladio).....	236
ข.2	1 ในอาคารที่ออกแบบโดยปัลลาดิโอในราวปี ค.ศ. 1570 (อาคาร Villa Thiene)....	237
ข.3	อาคารรูปแบบปัลลาเดียนหลังแรกที่ออกแบบโดยปัลลาดิโอ (อาคาร Villa God)...	237
ข.4	ภาพถ่ายนายโจอาคิม กราซี (Joquim Grassi) ผู้ออกแบบอาคารศาลกษัตริย์.....	239
ข.5	องค์ประกอบการออกแบบอาคารแบบนีโอ ปัลลาเดียน.....	240